

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Фіскальне та митне адміністрування»
на тему: **«Податки на споживання: фіскально-регулююча роль та
проблеми функціонування»**

Виконала:

студентка Факультету фінансів та
банківської справи
Дормідонтова Дар'я Сергіївна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцентка
Дубовик Ольга Юхимівна

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ....	6
1.1. Історія виникнення та характерні риси податків на споживання.....	6
1.2. Суть та класифікація непрямих податків.....	14
1.3. Аналіз механізму справляння непрямих податків.....	20
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА СПРАВЛЯННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ.....	35
2.1. Оцінка фіскального значення податків на споживання.....	35
2.2. Моніторинг елементів механізму непрямих оподаткування експортно-імпортних операцій.....	48
2.3. Застосування економіко-математичного моделювання щодо прогнозування надходження податку на додану вартість до бюджету	53
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ПРОЦЕСІВ СПОЖИВАННЯ В УКРАЇНІ.....	60
3.1. Зарубіжний досвід оподаткування процесів споживання.....	60
3.2. Проблеми та перспективи адаптації нормативного підґрунтя непрямих оподаткування в Україні до законодавства Європейського Союзу...	68
3.3. Вектори посилення фіскально-регулюючого значення непрямих податків.....	80
ВИСНОВКИ.....	99
Список використаних джерел.....	104

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогодні в Україні однією з основних економічних проблем є вдосконалення податкової системи загалом і системи непрямого оподаткування (податку на додану вартість, акцизного податку та мита) як складової її частини. Важливим є підвищення рівня ефективності, погашення заборгованості та запобігання її виникнення. Зазначена проблематика потребує подальших поглиблених досліджень, результати яких неодмінно потрібно враховувати у виробленні науково обґрунтованих підходів до реформування системи оподаткування податків на споживання, що, зокрема, забезпечить створення сприятливих умов для ведення бізнесу, здійснення інновацій, зростання споживчого попиту на внутрішньому ринку за одночасного динамічного збільшення сукупних податкових надходжень до усіх рівнів бюджетів і державних цільових фондів.

Різним аспектам оподаткування, зокрема непрямого, у своїх дослідженнях приділяли увагу О. Данілов, О. Десятнюк, М. Дем'яненко, Ю. Іванов, Б. Карпінський, А. Крисоватий, В. Копилов, С. Лекарь, В. Лисенко, В. Мельник, М. Науменко, В. Парнюк та ін. Також низка інших науковців досить детально вивчали функціонування та вдосконалення процесу адміністрування ПДВ та акцизного податку в Україні.

Структуру системи непрямих податків, їх вплив на суб'єктів господарювання досліджували у своїх працях такі вчені як М. Азаров, О. Амоша, О. Барановський, В. Геєць, А. Дрига, А. Капітанчук, І. Лютий, С. Міщенко, Т. Меркулова, М. Петренко, А. Соколовська. Проте проблема наповнення непрямими податками державного бюджету повною мірою актуальна сьогодні, оскільки багато питань щодо фіскальної ефективності ПДВ та акцизного податку, а також регулюючої їх ролі залишаються невирішеними.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретико-організаційних засад непрямого оподаткування, виявлення його проблем та розробка практичних

рекомендацій щодо підсилення фіскального і регулюючого значення податків на споживання в Україні.

Виходячи із мети, в роботі ставляться наступні **завдання**:

дослідити історію виникнення та виявити характерні риси податків на споживання;

- з'ясувати суть та здійснити класифікацію непрямих податків;
- вивчити зарубіжний досвід оподаткування процесів споживання;
- проаналізувати механізм справляння окремих непрямих податків в Україні;
- здійснити оцінку фіскального значення податків на споживання;
- провести моніторинг окремих елементів механізму непрямого оподаткування експортно-імпортних операцій;
- виявити проблеми та перспективи адаптації нормативного підґрунтя непрямого оподаткування в Україні до законодавства Європейського Союзу;
- окреслити вектори посилення фіскально-регулюючого значення непрямих податків.

Об'єктом дослідження є оподаткування процесів споживання.

Предметом дослідження є проблеми функціонування та фіскально-регулююча роль непрямих податків в Україні.

Методи дослідження. Методологічну базу дипломної роботи склали: метод порівняльного аналізу – для вивчення можливостей застосування міжнародного досвіду до реформування системи непрямого оподаткування в Україні; статистико-економічні методи – для оцінки фіскального значення податків на споживання у структурі доходів бюджетів; прогнозування – для виявлення очікуваних наслідків реформування податків на споживання системи в Україні та їх впливу на розвиток держави в цілому.

Інформаційною базою дослідження є Податковий та Митний кодекси України, основні положення законодавства України, указів і послань Президента України, постанов Верховної Ради України, постанов Кабінету Міністрів

України з питань непрямого оподаткування. Також у роботі використані статистичні і аналітичні матеріали Державного комітету статистики України, Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, Державної податкової служби України; Міністерства доходів і зборів України, монографічні дослідження і наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів в сфері оподаткування процесів споживання.

У першому розділі висвітлено історію виникнення та характерні риси податків на споживання, суть та класифікацію непрямих податків, а також механізм справляння окремих непрямих податків.

У другому розділі проведено оцінку фіскального значення податків на споживання та моніторинг окремих елементів механізму непрямого оподаткування експортно-імпортних операцій.

У третьому розділі подано інформацію про зарубіжний досвід оподаткування процесів споживання, наведено проблеми та перспективи адаптації нормативного підґрунтя непрямого оподаткування в Україні до законодавства Європейського Союзу та запропоновані вектори посилення фіскально-регулюючого значення непрямих податків.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел. Основний зміст роботи викладено на 108 сторінках комп'ютерного тексту. Дипломна робота містить 23 рисунки, 6 таблиць та список використаних джерел, що включає 52 найменувань.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у подальшій розробці теоретико-організаційних засад оподаткування процесів споживання в Україні та розробці практичних рекомендацій щодо посилення фіскального значення та регулюючої ролі непрямих податків.

ВИСНОВКИ

Посідаючи значне місце у структурі ВВП, податки на споживання відчутно впливають як на макроекономічні показники, так і на діяльність суб'єктів господарювання та фінансовий стан домогосподарств. Оскільки це цінові надбавки, то при надмірному рівні вони можуть більшою мірою, ніж прямі податки провокувати інфляційні процеси, негативно позначатися на споживанні та заощадженнях і таким чином стримувати економічне зростання.

Непрямі податки широко використовуються у регулюванні зовнішньоторговельних відносин, причому це стосується як податків на внутрішнє споживання (універсальні та специфічні акцизи), так і податків на зовнішню торгівлю (мита). Непрямі податки можуть негативно позначатися на конкурентоспроможності національних товаровиробників на внутрішньому та зовнішніх ринках.

У контексті сутнісних та організаційних засад оподаткування варто зазначити, що історичний розвиток податкових систем призвів до поступового розмивання чітких відмінностей між прямими та непрямими податками. Універсальні форми непрямого акцизного оподаткування – податки з обороту та на додану вартість – у зв'язку з перенесенням їх справляння зі сфери реалізації у сферу виробництва мають багато ознак прямого оподаткування, насамперед чітко визначений об'єкт оподаткування – обсяги обороту чи доданої вартості. При цьому об'єкти оподаткування частково збігаються: пряма форма – податок на прибуток (тим паче, на дохід — суму заробітної плати і прибуток, як це було на початку 50-х рр. ХХ ст. в Україні) і непряма форма – ПДВ, частину якої становить той самий прибуток. Оскільки в сучасних умовах чітко поділити прямі та непрямі податки досить складно, більш уживаною у фінансовій практиці є класифікація податків за економічним змістом об'єкта оподаткування, згідно з якою усі податки поділяються на три групи: податки на доходи, споживання і майно. З позицій форми оподаткування податки на доходи і майно належать до прямих, а на споживання – до непрямих.

Управління податками на споживання має певні переваги, які перебувають насамперед у психологічній площині. Практично кожний громадянин знає, скільки утримується податку з його доходів, але він навряд чи замислюється, скільки він їх сплачує при купівлі товарів і послуг. Це робить податки на споживання, з одного боку, певною мірою «невидимими» для їх носіїв, а з другого – забезпечує певну автоматичність їх надходження до бюджету, оскільки ухилитися від їх сплати можна, по суті, тільки відмовившись від споживання. З позицій адміністрування – це найдосконаліші податки. Проте така закономірність діє тільки за умови практичного поєднання платника і носія податку, що має місце у податку з продаж. Щодо податків з обороту та на додану вартість відбулося роз'єднання платника й носія. Платники, незважаючи на сутнісні характеристики даних податків як цінової надбавки, сприймають їх як податки на власну діяльність і тому вдаються до ухилення від їх сплати. Це обумовлює необхідність встановлення чітко налагодженої системи адміністрування та контролю, як і з податків на доходи. Наявність у механізмі ПДВ, як податку на внутрішнє споживання, сум відшкодування податку, сплаченого у вартості сировини, матеріалів та послуг, за умови реалізації на експорт, призводить до виникнення підґрунтя для податкових зловживань і махінацій, що ускладнює управління цим податком.

З'ясовано, що прийняття Податкового кодексу України є найважливішим кроком на шляху прискорення адаптації податкового законодавства України до законодавства ЄС у сфері непрямого оподаткування. Вимоги Податкового кодексу України в основному наближені до вимог законодавства ЄС щодо визначення поняття платника ПДВ, дотриманню принципу першої події за фактом виникнення зобов'язань з ПДВ, місця поставки товарів/послуг, порядку визначення бази оподаткування ПДВ, у тому числі включаючи поняття звичайної ціни (ринкової вартості товарів).

Наявність у Податковому кодексі, як і в колишньому законодавстві з ПДВ декількох пільгових режимів оподаткування (застосування нульової ставки до певних операцій; встановлення переліку операцій, що не є об'єктом

оподаткування та операцій, звільнених від оподаткування) суперечить практиці ЄС. Більше того, наявність одночасно таких режимів оподаткування, як операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування часто призводить до різночитань і створення конфліктних ситуацій між платниками ПДВ та податковими органами, спори з яких завершуються в судовому порядку.

До недоліків Податкового кодексу в частині оподаткування ПДВ, можна віднести зайву деталізацію платників ПДВ, всіх можливих випадків визначення місця постачання товарів і послуг та дати виникнення податкових зобов'язань, що ускладнює читання і сприйняття вимог Податкового кодексу. Зазначені недоліки будуть стримувати процес надходження іноземних інвестицій в Україну і не дозволять істотно переламати ситуацію зниження обсягів надходжень інвестицій з країн ЄС. Підводячи підсумок вищевикладеного, важливо зрозуміти, що імплементація Податкового кодексу повинна супроводжуватися підняттям податкової культури. Йдеться про розробку комплексу заходів, спрямованих на підвищення рівня надходжень ПДВ до державного бюджету, з метою наближення його до європейського рівня.

Результати проведеного дослідження дали підстави констатувати, що не зважаючи на значне зростання обсягів мобілізації податку на додану вартість до бюджету та підвищення питомої ваги цих надходжень у структурі доходів держави, рівень фіскальної ефективності цього податку залишається недостатнім. Причини цього полягають в існуванні невирішених проблем чинного механізму справляння ПДВ, які зумовлюють посилення його регресивності та призводять до втрат бюджетом значного обсягу доходів. Відтак, пріоритетним завданням сучасної фіскальної політики у царині адміністрування податку на додану вартість залишаються: вироблення оптимального механізму повернення податкового кредиту з ПДВ; ліквідація схем незаконного відшкодування; чітке визначення принципів та критеріїв надання пільг; перехід до диференційованих ставок податку на додану вартість з метою посилення його регулюючої ролі і підвищення фіскальної ефективності.

Що стосується сфери акцизного оподаткування, то основними напрямками вдосконалення є: підвищення рівня адаптації законодавства до вимог ЄС; розширення переліку підакцизних товарів, об'єктів та бази оподаткування; посилення екологічної спрямованості акцизного оподаткування; підвищення дії фіскальної і регулятивної функцій акцизу.

Подальшого вдосконалення потребує й митне оподаткування. Основними заходами вважаємо вдосконалення митного законодавства; уніфікацію порядку справляння мита; посилення контролю над митницею; створення чіткого механізму застосування спрощеного порядку проведення процедур митного оформлення.

Аналіз зарубіжного досвіду непрямого оподаткування в сучасних умовах засвідчив, що податки на споживання є важливою складовою частиною податкових систем більшості країн світу. У середньому по країнах ЄС їх частка у доходах бюджету становить близько 40 %.

На нашу думку, Україна повинна сміливо застосовувати успішний досвід провідних країн Європи у питаннях використання непрямих податків як дієвих факторів, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності національної економіки. В рамках даної проблематики необхідно звернути увагу на вирішення таких запитань:

1) податкова політика в Україні повинна бути спрямована сьогодні на зменшення частки ухилянь від сплати непрямих податків. На нашу думку, для вирішення даної проблеми необхідно зменшити адміністративний тягар справляння непрямих податків;

2) досвід зарубіжних країн засвідчує високу ефективність застосування диференційованих податкових ставок ПДВ. Вважаємо, що такий підхід у сфері непрямого оподаткування зробить можливим стимулювання попиту, через який забезпечується вплив на виробництво продовольчої продукції. Така пропозиція матиме і соціальний ефект, що полягатиме у перерозподілі податкового тягара;

3) система непрямого оподаткування потребує удосконалення і у сфері митного оподаткування. Зниження митних бар'єрів сприятиме поглибленню

інтеграційних процесів, що в цілому позитивно позначиться на розвитку національної економіки. Але зниження ставок мита у відповідності з правилами ЄС матиме негативні наслідки для АПК – можливість неконтрольованого вивезення сировини за межі країни (оскільки національні виробники поки що менше орієнтовані на експорт готової продукції).

Проте, на нашу думку, при запозиченні досвіду у сфер непрямого оподаткування необхідно зважати на реалії суспільного та державного життя в Україні, а також враховувати конкретні обставини, географічне положення, культуру і традиції, наявність ресурсів і загальний рівень розвитку кожної окремої країни.

Список використаних джерел

1. Кудряшова Е.В. Правовые аспекты косвенного налогообложения: теория и практика / Е.В. Кудряшова. – М.: Волтерс Клувер, 2012. – 263 с.
2. Шепилова А.В. Перспективы развития налога на добавленную стоимость в России / А.В. Шепилова // Финансы и кредит. – 2014. – № 6 (486). – С. 62-71.
3. Бартенев С.А. Экономические теории и школы (история и современность): учебное пособие / С.А. Бартенев. - М.: БЕК, 1996. - 352 с.
4. Столяров, И.А. Антология экономической классики. В 2-х т.: Т.1: учебное пособие / И.А. Столяров. - М.: Эконов, 1993. - 486 с.
5. Лазутина Д.В. Косвенные налоги: понятие и экономическая сущность / Д.В. Лазутина, В.А. Марков // Материалы III Общероссийской студенческой электронной научной конференции «Студенческий научный форум» (15-20 февраля 2013 г.). URL: <http://www.rae.ru/forum2011/115/830>
6. Податковий кодекс України редакція від 28.11.2020 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Сідельникова Л.П. Оподаткування суб'єктів підприємництва: Навч. посібник / Л.П. Сідельникова, Т.В. Чижова, Я.В. Якуша. – К.: Ліра-К, 2014. – 422 с.
8. Закон України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» від 15.04.2020 № 1166-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1166-18#Text>
9. Налоги и налоговое право: учеб. пособие / под ред. А. В. Брызгалина. - М.: Аналитика-Пресс, 2011. - 608 с.
10. М. П. Кучерявенко, І. Л. Самсін, І. Х. Темкіжев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка та І. Х. Темкіжева - Х. : Право, 2012.-Ч. 1. - 810 с.
11. Податкове право України : підручник / М. П. Кучерявенко. - Х. : Право, 2012. - 528 с.

12. Митний кодекс України редакція від 24.10.2020 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
13. Міністерство фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=77643
14. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
15. Зубкова М. НДС - 2011 на практиці / М. Зубкова // НДС – 2013. – № 7. – С. 25-33.
16. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
17. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 23.10.2017 р. № з1385-17 «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1385-17#Text>
18. Постанова КМУ від 18.01.2003 року № 93 «Про справляння плати за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для митних органів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-2003-п#Text>
19. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
20. Рева Т.М. Непрямое налогообложение экспортно-импортных операций в новых законодательных условиях Украины / Т.М. Рева // Налоги и финансовое право. – 2015. – № 4. – С. 395-399.
21. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
22. Шершун А.А. Митні правила в Україні: Підручник / А.А. Шершун. – Х.: Факт, 2013. – 512 с.
23. Податкові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Я. Литвененко, І. Якушик. – К.: МАУП, 2010. – 208 с.
24. Бондаренко Я. Організаційно-правові засади діяльності податкової міліції в Україні / Я. Бондаренко, А. Чуйков, Д. Сергієнко // Право і безпека. – 2013. – №4. С. 29-33.

25. Веремчук Д. Проблеми і перспективи розвитку системи непрямого оподаткування в Україні / Д. Веремчук // Вісник Ун-ту банківської справи Нац. банку України. – 2013. – №3. – С. 13-18.
26. Кодекс Республики Казахстан «О налогах и других обязательных платежах в бюджет (Налоговый кодекс): от 25.12.2017 г., № 99-IV. URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30366217
27. Макеева О. Чи потрібна Україні податкова реформа / О. Макеева. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2014/06/3/461808>.
28. Годз О. Напрями вдосконалення зако/нодавчого регулювання ПДВ в Україні у контексті євроінтеграції / О. Годз // Віче. – 2014. – № 10. – С. 18-20.
29. Парнюк В. Регулююча функція податку на додану вартість / В. Парнюк // Економіка України. – 2012. – № 16. – С. 4-16.
30. Боярчук Д. Цікаві факти про ПДВ / Д. Боярчук // Проект «Популярна економіка: ціна держави». – 2014. – № 26. – 13 с.
31. Гончаренко И. Система налогов в США / И. Гончаренко // Актуальные вопросы административного и финансового права. – М.: МГИМО-Университет, 2009. – С. 41-46.
32. Конституція України від 01.01.2020 № 27-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
33. Антология экономической классики / предисл. И. Столяров – М.: МП «СКОНОВ КЛЮЧ», – 1993. – 717 с.
34. Вавилова М. Некоторые налоговые проблемы СНГ и ЕС / М. Вавилова // Мировая экономика и международные отношения. – 2014. – № 6. – С. 62–65.
35. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 р. № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>
36. Пономаренко Д.В. Сравнительный анализ налоговой политики Украины и европейского союза в сфере косвенного налогообложения / Д.В. Пономаренко // Вісник економічної науки України. – 2015. – № 1 (19). – С. 120-128.

37. Соколовська А. М. Податкова політика в Україні у контексті її впливу на розвиток економіки / А. М. Соколовська // Фінанси України. – 2015. – № 9. – С. 65-81.
38. Педь І. В. Специфічні непрямі податки в національних податкових системах країн світу / І. В. Педь // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2007. – № 9(4). – С. 85-90.
39. Франсуа Кенэ о налоговой политике и налогообложении / В. М. Ким // Финансы. – 2009. – № 5. – С. 45-47.
40. Никитин С. М. Налогообложение в развитых странах / С. М. Никитин, Е. С. Глазова // Финансовый менеджмент. - 2011. - № 4. - С. 82-92.
41. Педь І. В. Тенденції розвитку Європейського Союзу в податковій сфері в умовах інтеграції / І. В. Педь, О. Ю. Гусак // Зовнішня торгівля: право та економіка. — 2012.- № 6.- С. 144-152.
42. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua>
43. Закон України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 № 1629-IV (редакція від 04.11.2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>
44. Душкова К. М. Стан та особливості адміністрування податку на додану вартість / К. М. Душкова, Л. В. Черничук. URL: <http://www.rusnauka.com>
45. Молдован О. ПДВ - тиск збільшиться, доходи ні / О. Молдован // Економічна правда . – 2014. URL: <http://www.epravda.com.ua>
46. Височанська М. Фіскальна ефективність непрямого оподаткування в Україні / М. Височанська // Вісник Львівського національного аграрного університету, 2013. № 20. - С. 257-262.
47. Карпенко С. П. Бюджетне відшкодування податку на додану вартість: діюча практика і проблеми / С. П. Карпенко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. - 2015. - № 2. - С. 108-115.

48. Кирпа С.В. Роль податку на додану вартість у боротьбі з тіньовою економікою / С.В. Кирпа // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2015. – № 2. – С. 144-152.

49. Диференціація ставок ПДВ: за і проти / Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2010/05/19/235781/> – 01.09.2013.

50. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24.12.2015 № 909-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-19#Text>

51. Трансформація акцизної політики України: монографія / [Коротун В.І., Брехов С.С., Новицька Н.В. та ін.]; за заг. ред. В. І. Коротуна. – Ірпінь: Видавництво НУ ДПС України, 2015. – 404 с.

52. Гуцул С.Ф. Проблеми митного регулювання в Україні в умовах євроінтеграції. URL: <https://www.khai.edu/csp/nauchportal>